

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Шумен“

**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ
2024 ГОДИНА**

През 2024 г. в област Шумен са приключили делата за 802 извършени **престъпления**. От тях 308 са завършили с ефективно осъждане, 353 - с условно осъждане, 11 - с оправдаване, 6 - с прекратяване, и 124 - с освобождаване от наказание.

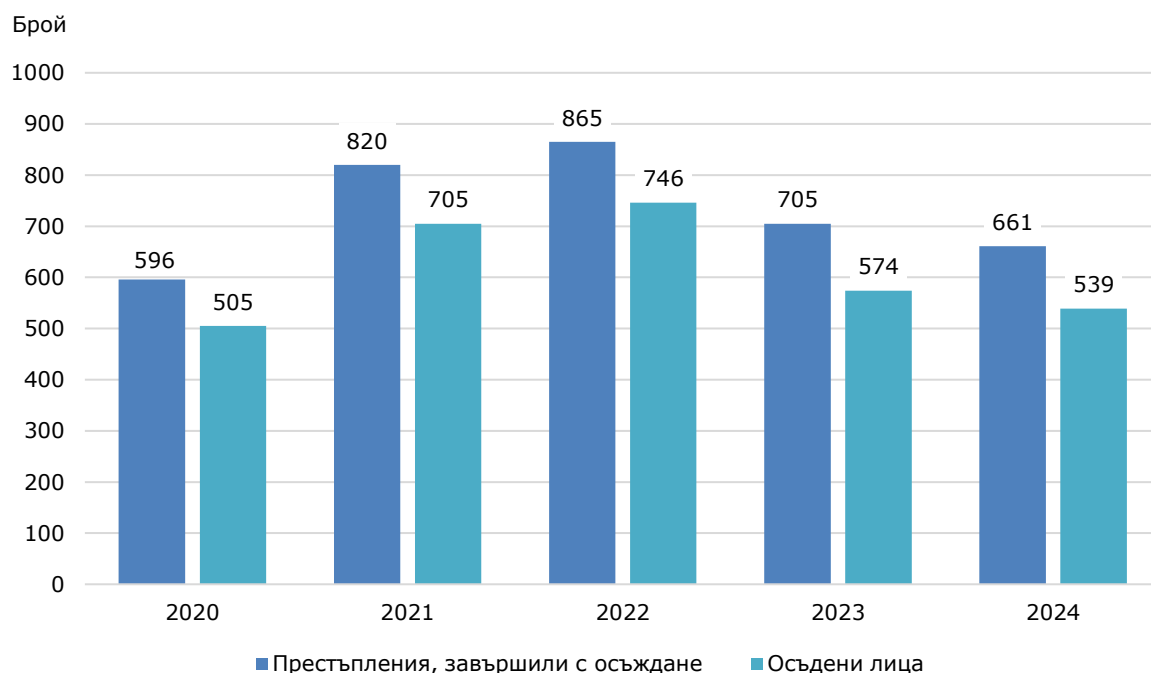
С ефективни и условни присъди са приключили делата за 661 извършени престъпления.

През 2024 г. **обвиняеми** са били 678 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 235 лица, или 34.7% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 304 лица (44.8%);
- освободени от наказателна отговорност са 125 лица (18.5%);
- оправдани са 7 лица (1.0%);
- прекратени са делата на 7 лица (1.0%).

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** през 2024 г. е 539. От тях 429 лица са осъдени за извършването на едно престъпление, 92 - за две престъпления, а 18 - за три и повече престъпления (виж фиг. 1).

**Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през периода
2020 - 2024 година в област Шумен**

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Осъдените мъже в област Шумен са 495, или 91.8%, а жените - 44 (8.2%). С най-висок брой и относителен дял са осъдените лица във възрастовата група 30 - 39 години - 163 лица (30.2% от общия брой на осъдените), 40 - 49 г. - 102 лица (18.9%), 50 - 59 г. - 80 лица (14.8% от общия брой на осъдените). В структурата на осъдените лица броят и делът на лицата на възраст над 60 години е 6.7% (36 лица). Осъдените лица на възраст от 15 до 17 г. са 13 (2.4%).

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2024 година

Общопасни престъпления¹

През 2024 г. в област Шумен най-голям е броят и съответно относителният дял на **общопасните престъпления** - 341, или 51.6% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Сред общопасните престъпления най-разпространени са:

- престъпления по транспорта и съобщенията - 252 на брой, с 212 осъдени лица;
- престъпления, свързани с наркотици - 72 на брой, с 54 осъдени лица;
- престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства - 10 на брой, с 9 осъдени лица.

Престъпления против собствеността²

През 2024 г. в област Шумен с осъждане са завършили 107 **престъпления против собствеността**, или 16.2% от общия брой на престъпленията, завършили с осъдителна присъда. Лицата, осъдени за тези престъпления, са 102, или 18.9% от общия брой на осъдените. Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са:

- кражби на имущество - 58 престъпления, с 53 осъдени лица;
- измама - 21 престъпления, с 20 осъдени лица;
- грабеж - 11 престъпления, с 16 осъдени лица;
- унищожаване и повреждане на имущество - 10 престъпления, с 8 осъдени лица;

¹ Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Престъпления против личността¹

В област Шумен **престъпленията против личността**, завършили с осъждане през 2024 г., са 85, или 12.9% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените лица са 61, или 11.3% от общия брой.

Сред престъпленията против личността с най-голям брой са:

- нанесени телесни повреди - 47 престъпления, с 36 осъдени лица;
- принуда - 28 престъпления, със 17 осъдени лица;
- разврат - 8 престъпления, с 6 осъдени лица.

Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации и лица, изпълняващи публични функции²

През 2024 г. в област Шумен с осъждане са завършили 30 **престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции**, което е 4.5% от всички наказани престъпления. За извършването им са осъдени 19 лица, или 3.5% от общия брой на осъдените лица.

Други видове престъпления

В област Шумен, сред другите видове престъпления, завършили с осъждане през 2024 година, са:

- **документни престъпления** - за 28 престъпления са осъдени 21 лица;
- **престъпления против стопанството** - за 24 престъпления са осъдени 24 лица;
- **престъпления против брака, семейството и младежта** - за 23 престъпления са осъдени 14 лица;
- **престъпления против реда и общественото спокойствие** - за 13 престъпления са осъдени 10 лица;
- **престъпления против правата на гражданите** - за 7 престъпления са осъдени 6 лица;
- **престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система** - за 3 престъпления са осъдени 3 лица.

¹ Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

² Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Осъдени лица по наложени наказания

В област Шумен в структурата на осъдените по наложени наказания най-голям е броят и относителният дял на лишените от свобода. През 2024 г. те са 413 (76.6% от общия брой на осъдените лица). От лишените от свобода най-голям е броят и делът на осъдените на лишаване от свобода до шест месеца - 222 лица (53.8% от всички лишени от свобода), и от шест месеца до една година - 141 лица (34.1%). Наказанието „пробация“ е наложено на 89 лица (16.5% от осъдените лица), „глоба“ - на 36 лица (6.7%), а „обществено порицание“ - на 1 лице.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно – към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“.